

Ny EU-medlem behöver stöd ECAD:s projekt i Litauen

ECAD har efter inbjudan från Forum Syd/SIDA erhållit drygt 200.000 kr för drogpreventiva insatser i Ignalinaområdet, Litauen.

I Ignalina kommer man om några år att lägga ner kärnkraftsverket. Därmed kommer mer än 9000 personer att bli av med sina jobb. Nedläggningen av kärnkraftsverket är ett krav för att Litauen ska få bli medlem i EU.

KRIS (Kriminellas Revansch i Samhället), vår samarbetsorganisation, och ECAD har erhållit anslag för två olika projekt. En ansökan inriktad till preventiva insatser mot missbruk och kriminalitet och en annan siktad på aktiviteter för kvinnor med sociala problem.

Även IOGT-NTO (en nykterhetsorganisation) har erhållit medel för aktiviteter i regionen. Omfattande samarbete kommer att ske mellan ECAD och IOGT-NTO i området.

Alla verksamheter sker i samverkan med

dr Saulius Chaplinskas, medlem av ECAD:s Styrelse och AIDS-Centrumets direktör (Vilnius), samt Mindaugas Survilas, föreståndare av ett lokalt behandlingshem för narkotikamissbrukare.

Som en introduktion till de kommande aktiviteterna, genomförde ECAD den 25 april 2003 en konferens med över 100 deltagare i Visagina (en av tre städerna i Ignalinaområdet). Föreläsare på konferensen var bland andra ECAD:s direktör Tomas Hallberg och dr Saulius Chaplinskas.

Konferensen var en stor framgång mycket tack vare de lokala arrangörerna i Visagina. Diskussioner förs nu om dessa tre städernas medlemskap i ECAD.

En stor sommarkonferens skall genomföras i mitten av juli i år. Vi räknar med ca 150 deltagare och skall vara på behandlingshemmet Maikstu Dvaras utanför Visagina.

Under hösten kommer olika utbildningar att genomföras kring droger och drogpolitik för att senare gå ut i skolor för att bygga nätverk mot droger.

Åke Setréus är ECAD:s projektledare i Ignalinaområdet.

Drogutvecklingen i Sverige- Rapport 2003

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) har alltsedan 1973 publicerat en årlig översikt över alkohol- och narkotikautvecklingen i Sverige i en form som liknar dagens. Perioden 1995-2001 producerades rapporten i samarbete med Statens folkhälsoinstitut, men numera är CAN åter ensamt ansvarig för utgivningen. Rapporten är den mest heltäckande faktsammansättningen på drogområdet och utgör en oundgänglig kunskapskälla om den svenska utvecklingen, men innehåller dessutom internationella jämförelser.

Rapporten innehåller åtta kapitel. Förutom sammanfattning och metodfrågor ingår kapitel om alkohol, narkotika, psykofarmaka, snuffning, dopning samt tobak. Utifrån ett stort antal olika källor beskrivs och analyseras omfattning och trender vad gäller bruk och missbruk av droger. Boken omfattar ca 300 sidor och innehåller 44 diagram och ett hundratal tabeller.

★ ECAD NYHETER

Bland annat framgår att:

- Alkoholförsäljningen i Sverige har ökat med 19% sedan 1998 och låg 2002 på samma nivå som i början på 1980-talet, dvs ca 6,9 liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre.
- Inräknas även den oregistrerade alkoholen, vilken uppskattas till ca 30% av konsumtionen och huvudsakligen utgörs av legal resandeförsel, uppgick alkoholkonsumtionen 2002 till 9,9 liter per invånare 15 år och äldre.
- Andelen ungdomar som prövat narkotika tredubblades under 1990-talet.

★ ECAD KONFERENS

ECAD 11th MAYORS' CONFERENCE CYPRUS, 19-21 MAY, 2004

ECAD:s elfte borgmästares konferens ska äga rum i Larnaca, Cypern, den 19-21 maj 2004.

Konferensen arrangeras av Aglantzia stad.

Var god och märk den 19-21 maj 2004 med röd färg i din almanacka!

För mer information kontakta paulina.lonnroth@stadshuset.stockholm.se

Välkommen till ECAD:s konferens på Cypern!

Remissvar från HNN angående sprututbyte

Remissvar med anledning av den narkotikapolitiska samordnarens Björn Fries yttrande om sprututbyte (Dnr 209/02 - 2003-03-04). Med anledning av den narkotikapolitiska samordnarens yttrande angående sprututbyte i Sverige avger HNN International Centre i Klintehamn härmed följande remissvar.

Sammanfattning

HNN International Centre säger bestämt NEJ till narkotikasamordnarens förslag att permanenta sprutbytesverksamheten i Malmö/Lund och möjliggöra en utvidgning av liknande verksamhet till övriga delar av landet med nedanstående motivering.

Vi instämmer dock till fullo i regeringens slutsatser i det första förslaget till regeringsproposition, (dec. 2001, 'Proposition 2001/02:xx Nationell Narkotikahandlingsplan' sid 18), i vilket klart utsades att "sprutbytesverksamhet inte skall tillåtas i framtiden!" Efter förhandlingar med stöd-

partierna (v och mp) ströks tyvärr följande stycke helt i den slutliga propositionen:

"Regeringen delar inte Socialstyrelsens bedömning att verksamheten med utdelning av rena sprutor inte strider mot de narkotikapolitiska målen. Skall Sverige med framgång driva en offensiv och restriktiv narkotikapolitik får inte den praktiska tillämpningen ge dubbla budskap om regeringens målmedvetenhet att skapa ett narkotikafritt samhälle. Regeringen delar bedömningen att utdelning av rena sprutor kan ge dubbla budskap till injektionsmissbrukarna, genom att förse dem med redskap för att fortsätta ett illegalt missbruk. Regeringen kommer därför att se över den lagstiftning som idag reglerar hanteringen av injektionssprutor och kanyler, och återkomma till Riksdagen med förslag till lagreglering. Inriktningen skall vara att sprutbytesverksamhet inte skall tillåtas i framtiden. För att ge huvud-

männen för verksamheterna i Malmö och Lund tillfälle att ställa om verksamheten och tillskapa andra verksamheter som kan tillgodose de tunga missbrukarnas behov av omvårdnad skall lagregleringen dock innehålla övergångsbestämmelser för dessa program." (Ur propositionstexten)

Det får anses som ytterst anmärkningsvärt att regeringens narkotikapolitiska samordnare nu lägger ett förslag i rakt motsatt riktning. Man frågar sig vilka nya, revolutionerande, vetenskapliga rön han stödjer sig på. Svaret är inga. Narkotikasamordnaren hänvisar endast till samma rapport från Socialstyrelsen - vars bedömning regeringen inte delade (se ovan).

Klintehamn 26 maj 2003

Torgny Peterson, MaLou Lindholm

Mer information: director@hnnsweden.com

Skolelevers drogvanor 2003

CAN-rapport

Sedan 1971 har årliga undersökningar genomförts av skolungdomars alkohol-, narkotika-, tobaks- och sniffningsvanor. Undersökningarna har utförts på riksrepresentativa urval i årskurs 9. Undersökningarna har genomförts som anonyma gruppenkäter i klassrummen.

I 2003 års undersökning deltog 5 243 elever i årskurs 9. Bortfallet på grund av frånavaro vid enkätstillfället är normalt ca 12-14%.

Sammanfattning

Den ökningstrend i andelen elever som använt narkotika som observerades under 1990-talet har brutits i de två senaste årens studier. Andelen rökare var under 1990-talet relativt stabil, men har under de senaste åren minskat främst bland pojkarna, men även bland flickorna. De flesta variablerna rörande alkohol visar även de på en nedgång eller stabilisering. Det bör dock påpekas att många elever har en betydande alkoholkonsumtion. Således uppger var fjärde elev i årskurs 9 att de dricker motsvarande fyra burkar starköl en gång i månaden eller oftare.

Narkotika

Andelen elever som någon gång använt

narkotika minskade betydligt under 1970- och 1980-talen. År 1989 låg andelen som använt narkotika på sin lägsta nivå (3 %), men ökade därefter gradvis, först bland pojkarna och därefter bland flickorna. Ökningarna från ett år till ett annat var inte stora, men sammantaget blev förändringen betydande.

Sålunda var värdena ungefär tre gånger så höga i 2001 års undersökning (10 % bland pojkarna och 9 % bland flickorna). I 2002 års undersökning minskade andelen som använt narkotika och i årets undersökning är värdet ytterligare en procentenhet lägre (7 % bland såväl pojkarna som flickorna).

Parallellt med ökningen i andelen elever som använt narkotika var det också fler som sa sig ha haft möjlighet att prova. Sedan slutet på 1980-talet har det, bland dem som aldrig använt narkotika, skett en fördubbling i andelen som svarat att de haft möjlighet att prova narkotika. I den senaste undersökningen var det emellertid något färre än tidigare (23 %) som uppgav att så varit fallet.

Rapporten beräknas bli färdig under hösten 2003 www.can.se

Rapport 2003

Från sidan 1

- År 2002 uppgav 18% av de 18-åringar som mönstrar inför militärtjänsten att de någon gång provat narkotika. Ökningstakten har dock dämpats under senare år och bland skolungdomar i åk 9 har trenden till och med vänts i en nedgång.
- Narkotikautbudet synes vara större än någonsin. År 2002 gjorde polis och tull sammanlagt ca 22 000 narkotikabeslag, vilket är en fördubbling jämfört med 1992.
- Antalet narkotikarelaterade dödsfall fördubblades under 1990-talet. År 2000 registrerades 353 stycken sådana dödsfall.
- Andelen dagligrökare i den vuxna befolkningen har så gott som halverats sedan slutet av 1970-talet, och uppgick 2001 till ca 19%.
- Under samma period har cigarettförsäljningen närmast halverats, räknat per invånare, samtidigt som snusförsäljningen närapå fördubblats.

I september kommer en fullversion av rapporten att läggas ut på hemsidan

www.can.se

Ökande droganvändande bland världens unga

Mobilisering mot narkotika arrangerade den 26-27 maj i samarbete med FN:s organ för drog- och brottsprevention (UNODC) den sjätte interparlamentariska konferensen om narkotika. Ett 60-tal parlamentariker, höga tjänstemän och experter från 20 nationer deltog.

Konferensen "Young People and Drug Abuse: prevention and treatment" är den sjätte i en rad narkotikamöten för parlamentariker från olika länder. Det hela startade 1998 som ett initiativ av Sir Jack Stewart-Clark, tidigare vice talman i Europaparlamentet, och den amerikanske kongressmannen Ben Gilman. Det första mötet ägde rum på Sir Jacks slott Dundas Castle i Skottland.

Ursprungligen var tanken att få till stånd en dialog mellan Europaparlamentet och den amerikanska kongressen och experter inom narkotikaområdet. Lagstiftarnas roll i narkotikabekämpningen är central. Trots detta har det tidigare inte funnits någon naturlig mötesplats för parlamentariker från olika länder. Detta ville Sir Jack och kongressledamoten Gilman göra något åt, och de involverade även FN i det arbetet.

De återkommande konferenserna för parlamentariker är en viktig arena för lagstiftare från olika länder att möta varandra och att diskutera med experter på olika aspekter av narkotikaproblemet.

Den ursprungliga tanken att skapa en mötesplats för lagstiftare och experter har bibehållits, men deltagandet har utvidgats till att även omfatta lagstiftare från olika nationella parlament.

Förra årets möte hölls i Tokyo och behandlade amfetaminmissbruk (som är ett stort problem i Ostasien) och Afghanistan efter

talibanerna. Året dessförinnan hölls ett möte i Bolivia som handlade om hur man kan skapa alternativa försörjningsmöjligheter för de bönder som idag odlar coca och opiumvallmo.

Årets tema är ungdom och narkotikamissbruk. Ämnet är angeläget inte bara för utvecklade länder som Sverige och USA utan även för utvecklingsländerna.

Även om det finns skillnader mellan de olika ländernas narkotikasituation kunde man på mötet enas om följande gemensamma problembild:

- Användandet av narkotika i rekreativ syfte, s.k. partydrogande, ökar
- Användandet av olika narkotiska preparat i kombination ökar
- Användandet av narkotika i kombination med alkohol ökar

För att komma till rätta med problemen krävs omedelbar handling. Det är viktigt att narkotikapolitiken fokuserar på att minska riskfaktorerna och att öka skyddsfaktorerna.

- På alla nivåer, från den högsta politiska ledningen till enskilda personer, måste vi ta vårt ansvar och agera. Politiker både på riksnivå och lokal nivå har ett ansvar att driva narkotikapolitiken framåt för att skapa möjligheter till handling, sa regeringens narkotikapolitiska talesman Björn Fries i en kommentar. Idag vet vi också att barn som har goda relationer till föräldrar och skola löper mindre risk att hamna i missbruk. Där har vi själva ett ansvar som förälder, vuxen och medmänniska.

Vid mötet behandlades även u-ländernas utsatta situation, skolans viktiga roll i det förebyggande arbetet och behovet av relevant vård och behandling.

Is Cannabis a Harmless Drug?

Den 7 mars 2003 arrangerade Mobilisering mot narkotika ett internationellt symposium om cannabis. Ett 70-tal parlamentariker och tjänstemän från 14 nationer deltog. En dokumentation med titeln "Is Cannabis a Harmless Drug? - connecting research to drug control policy" har nu kommit.

Dokumentationen (på engelska) kan laddas ned från www.mobilisera.nu

Mässan Sverige mot Narkotika

Mässan Sverige Mot Narkotika är en återkommande nationell manifestation för svensk narkotikapolitik. Det är en mötesplats för många människor där erfarenheter utbyts, nya fakta och forskning presenteras. Mässan genomfördes första gången 1993 i Stockholm. Bakgrunden till mässan var bland annat det förestående svenska EU-inträdet och de farhågor som fanns inför att öppna gränserna mot Europa. Arrangörer av mässan är centrala svenska myndigheter och organisationer som företräder förebyggande insatser, vård, behandling och kontrollinsatser inom drog- och narkotikaområdet.

Mässan ska

- fokusera på skydds- och riskfaktorer för att undvika missbruk samt kartläggning, tidig upptäckt och tidiga insatser

- lyfta fram exempel på hur du kan mobilisera där du är oavsett om du arbetar inom skola, polis, socialtjänst, primärvård, kriminalvård, olika organisationer, universitet och högskolor eller annan verksamhet.

Vår **förhoppning** är att mässan ska engagera och inspirera alla som arbetar aktivt med narkotikapolitiken.

Anmäl dig på

www.sverigemotnarkotika.se

Mobiliseringens årliga rapport

- Riktade medel för alkohol- och narkotikaförebyggande insatser samt vård och behandling måste även fortsättningsvis fördelas till kommunerna.

- Den av regeringen utlovade förstärkningen till missbrukarvården bör särskilt inriktas på att stärka den specialiserade missbrukarvården, öka antalet avgiftningsplatser och att förstärka satsningarna på eftervården.

Det skriver regeringens narkotikapolitiska samordnare Björn Fries i sin **årliga rapport** till regeringen, som överlämnades den 4 juli.

Rapporten i sin helhet finns på www.mobilisera.nu

GLOBAL 5th CONFERENCE ON DRUG PREVENTION

Confronting the World's Drug Problem: The Cultural, Ethical and Scientific Dimensions

The Global Drug Prevention Network and Associazione Casa Rosetta are honoured to invite you to the 5th Global conference on Drug Abuse Prevention to be held in Rome from September 22 to 26, 2003.

"The time has come to form new national and international coalitions and clearly affirm the value of life. We must say "no" to drugs. We must be against all sorts of legalisation plans or easy and hasty solutions. The problem of drugs cannot be solved with drugs. We must say "no" to the easy permissiveness. We should be able to encourage the value of life, to foster new existential projects, to find the right motivations so as to reach a new and better quality of life." from Invitation

The Conference has the following major goals and objectives:

- Increase the world's awareness of the scope and destructive power to civilised societies from the production, distribution and consumption of illegal drugs, and to increase the world's awareness of its capacity to overcome this evil.
- To discuss the ethical, moral, and scientific principles and practices that serve as the foundation for effective substance abuse prevention programs.
- To discuss the obstacles and solutions to effective drug demand reduction programs, laws, and policies such as legalisation, reduced regulations, and practices that enable illegal drug consumption.

- To persuade the nations of the world of the importance of vigorously supporting and implementing the United Nations' conventions on illegal drugs.

- Build on the body of knowledge, commitments, and relationships established at the Global Drug Prevention Conferences of Lima, Peru; Bangkok, Thailand; Palermo, Italy; and Penang, Malaysia.

- Expand and strengthen the Global Drug Prevention Network.

NB July 31, 2003 is closing date for registration!

For more information
www.casarosetta.org

The 2nd Prevnet Conference of Telematics in Addiction Prevention, Dublin, Ireland, 23-25 October 2003

Prevnet is a European network of bodies promoting the use of telematics for the prevention of dependencies. The emphasis lies on illicit drugs, alcohol and smoking, but Prevnet includes behaviours like compulsive gambling, gaming or use of the internet. "Telematic" is more than the internet. It stands for a range of existing or emerging electronic and computer-mediated communication technologies.

For more information www.prevnet.net

Initiativtagare till www.stoppaknarket.nu är Riksförbundet Narkotikafritt Samhälle, RNS. Namninsamlingen pågår fram till 1 december 2003. Därefter kommer alla namnlistorna att lämnas över till statsminister Göran Persson. Han är ytterst ansvarig för regeringens politik och lovade i regeringsförklaringen 1 oktober 2002 att "de som börjar missbruka måste bli färre, och de som slutar måste bli fler". Därför vänder sig det här uppropet till statsministern.

Läs och skriv på uppöppet på www.stoppaknarket.nu

Våra europeiska samhällen har experimenterat med och utvärderat både tolerans och intolerans för användande av illegala droger och drogmissbruk. Det är våra reflektioner över detta som guidar oss mot icke-användning. Detta tillsammans med omsorg om våra barns hälsa.

ECAD is Europe's leading organisation promoting a drug free Europe and representing millions of European citizens. Drug dealing and drug abuse cause enormous problems in Europe. Nations and their citizens are affected by the consequences of drug abuse. ECAD member cities work to develop initiatives and efforts against drug abuse supporting the United Nations Conventions which oppose legalisation and promote policies to eradicate drug abuse worldwide. Has your city joined ECAD?

European Cities Against Drugs
ECAD, Stadshuset
105 35 Stockholm, Sweden
Tel. +46-8-5082 93 62 Fax +46-8-5082 94 66
e-mail: ecad@ecad.net www.ecad.net
ECAD Regional office in Russia www.ecad.ru
zazulin@ecad.ru Phone +7-812-328 96 65
ECAD Regional office in Latvia
vilnis.kipens@kurzeme.rcc.lv
Phone +371-7037330 Fax +371-7037331